

MAT Á UMHVERFISÁHRIFUM

NIÐURSTÖÐUR FRUMATHUGUNAR OG ÚRSKURÐUR SKIPULAGSSTJÓRA RÍKISINS UM EFNISTÖKU Í ÓBRINNISHÓLUM

1. INNGANGUR

Skipulagsstjóri ríkisins hefur fengið til frumathugunar efnistöku í Óbrinnishólum, samkvæmt lögum nr. 63/1993 um mat á umhverfisáhrifum

Framkvæmdaraðili: Hafnarfjarðarbær.

Framkvæmd kynnt í frummatsskýrslu: Efnistaka í Óbrinnishólum sunnan Hafnarfjarðar.

Markmið framkvæmdar: Að ljúka efnistöku í Óbrinnishólum og ganga frá námusvæðinu á viðunandi hátt. Útliti námunnar er ábótavant og þörf er á úrbótum.

Frumathugun: Þann 23. febrúar 1998 var framkvæmdin tilkynnt til Skipulagsstofnunar af Bæjarskipulagi Hafnarfjarðar sem vann skýrslu um mat á umhverfisáhrifum fyrirhugaðrar framkvæmdar. Framkvæmdin var auglýst opinberlega þann 4. mars 1998 í Lögbirtingablaðinu og Morgunblaðinu og í Fjarðarpóstinum þann 5. mars 1998. Frummatsskýrslan lá frammi til kynningar frá 4. mars til 8. apríl 1998 á bæjarskrifstofum og bókasafni Hafnarfjarðar, í Þjóðarbókhöðunni og á Skipulagsstofnun í Reykjavík. Engar athugasemdir bárust á kynningartíma. Leitað var umsagnar Hafnarfjarðarbæjar, Náttúruverndar ríkisins, Hollustuverndar ríkisins, Náttúrufræðistofnunar Íslands og Vegagerðarinnar. Framkvæmdin var einnig kynnt Landsvirkjun og Þjóðminjasafni Íslands.

Gögn lögð fram við frumathugun:

Frummatsskýrsla: Efnistaka í Óbrinnishólum. Mat á umhverfisáhrifum. Bæjarverkfræðingurinn í Hafnarfirði, bæjarskipulag, febrúar 1998.

Önnur gögn: Svarbréf Bæjarskipulags Hafnarfjarðar 16. apríl 1998 og meðfylgjandi kort.

2. UMSAGNIR

Leitað var umsagnar **Hafnarfjarðarbæjar** með bréfi, dags. 26. febrúar 1998 og barst umsögn með bréfi, dags. 15. apríl 1998. Þar segir:

„Bæjaryfirvöld gera ekki frekari athugasemdir við frummat á umhverfisáhrifum ofangreindrar framkvæmdar. Bæjarfélagið er framkvæmdaraðili og hefur mótað þessa áætlun um framkvæmdir í samvinnu við nefndir, ráð og þau fagembætti sem að málinu koma.“

Leitað var umsagnar **Náttúruverndar ríkisins** með bréfi, dags. 26. febrúar 1998 og barst umsögn með bréfi, dags. 2. apríl 1998. Þar segir m.a.:

„Með efnistöku úr Óbrinnishólum glataðist merkt náttúruyfyrirbæri. Náttúruvernd ríkisins fagnar því að fyrirhugað er að ganga frá námusvæðinu í Óbrinnishólum því útlit námunnar er til mikilla lýta í umhverfinu. Stofnunin telur að megin markmið framkvæmdanna eigi að vera frágangur á öllu námusvæðinu. Náttúruvernd ríkisins leggst ekki gegn fyrirhuguðu gjallnámi á svæði sem þegar hefur verið raskað en að farið verði að eftirtöldum skilyrðum:

1. Að gengið verði frá öllu námusvæðinu. Óljóst er hvort einungis eigi að ganga frá þeim svæðum er lituð eru græn á korti nr. 2 eða hvort allt vinnslusvæðið er með í frágangi svæðisins. Fyrir vestan fyrirhuguð vinnslusvæði nr. 1 og 2 er raskað land eftir námavinnslu.

2. Einungis verði unnið á landi sem nú þegar hefur verið raskað og ekki hróflað við ósnortnu landi. Náttúruvernd ríkisins gerir athugasemd við það að mörk raskaðs lands og lands sem gróið er mosapembu skuli ekki vera sýnd á korti nr. 2. Við vettvangsskoðun á svæðinu og samanburð á loftmynd kom í ljós að ef einungis er ætlunin að taka efni og ganga frá þeim svæðum sem lituð eru græn (á korti nr. 2) mun fyrirhuguð framkvæmd raska mosapembu syðst á vinnslusvæði 3 og austast á vinnslusvæði 1.

3. Náttúruvernd ríkisins leggst gegn þeim áformum að mynda hringi eða sporbauga með bröttum börmum, enda mun slíkur frágangur aðeins skapa slyshættu og skera sig úr umhverfinu. Þannig frágangur er ekki í samræmi við stefnu umhverfisnefndar Hafnarfjarðar, en samkvæmt henni skal fullunnin náma falla vel að staðháttum. Stofnunin leggur til að fyllt verði upp í djúpar gryfjur á námusvæðinu með úrkastefni og lausu efni sem er á svæðinu.

4. Lögð er áhersla á náttúrulega framvindu gróðurs að efnisvinnslu lokinni. Lagt er gegn því að sá grasfræi í botn gryfjanna. Slíkur frágangur mun einungis valda því að námusvæðið skeri sig úr umhverfinu. Lagt er til að skodaður verði möguleiki að dreifa mosa til að flýta fyrir „náttúrulegri“ framvindu gróðurs á raskaða svæðinu.

5. Að eftirlitsráðgjafi Náttúruverndar ríkisins á Suðvesturlandi hafi eftirlit með efnistöku og að haft verði samráð við fulltrúa Náttúruverndar ríkisins vegna frágangs á svæðinu.“

Leitað var umsagnar **Hollustuverndar ríkisins** með bréfi, dags. 26. febrúar 1998 og barst umsögn með bréfi, dags. 20. mars 1998. Þar segir m.a.:

“Á grundvelli þeirra upplýsinga sem koma fram í matsskýrslu telur Hollustuvernd ríkisins að framkvæmdin sjálf muni hafa lítil, og helst tímabundin loft, hávaða-, vatns- og úrgangsmengunaráhrif á framkvæmdatíma, enda verði fylgt ákvæðum mengunarvarnareglugerða og reglugerðar um varnir gegn olíumengun á landi.

Nokkur atriði þyrfti að skýra betur í skýrslunni.

Skilgreina þarf aðstöðu til áfyllingar fyrir olíu á tæki.

Meta þarf hve mikil umferðaraukning kann að verða vegna flutninga frá námunni miðað við þá umferð sem nú er á þeim leiðum sem hún fer um.

Ef sú aukning er mikil þá þyrfti að meta hávaðaukningu við næstu íbúðarhús.

Að öðru leyti má telja að framkvæmd í þessa átt teljist til landhrensunar.”

Leitað var umsagnar **Náttúrufræðistofnunar Íslands** með bréfi, dags. 26. febrúar 1998 og barst umsögn með bréfi, dags. 2. apríl 1998. Þar segir m.a.:

„... Náttúrufræðistofnun tekur undir nauðsyn þess að ganga vel frá svæðinu, fyrst búið er að spilla því á annað borð.

Málið er öðru fremur jarðfræðilegs eðlis enda er um eldgíga að ræða.

Efnistakan sem áformuð er hefur í raun og veru engin umtalsverð umhverfisáhrif á náttúrufar ef ekki er farið út fyrir hið raskaða svæði (eins og tekið er fram á bls. 6 í skýrslunni). Svæðið er nú þegar sundurgrafið og afar ljótt ásýndar. Ekki sést lengur móta fyrir upprunalegu gígnum, gróður lítill sem enginn og litlar líkur á að þarna sé eitthvað merkilegt dýralíf. Því á að leyfa áframhaldandi framkvæmdir og ganga síðan frá svæðinu með sóma.

Fram kemur í skýrslunni að efnisnámið hafi lítil sem engin áhrif á vatnsbúskap svæðisins. Samt er ástæða til að undirstrika ákveðna hættu á mengun meðan á framkvæmdum stendur. Hraunið er frekar lekt og þarf að huga að því að einhver spilliefni, til dæmis frá vinnuvélum, komist ekki út í umhverfið og gera kröfur um mengunarvarnir í starfsleyfi. (.....).

Velta má fyrir sér tillögum um endanlegan frágang svæðisins (sjá bls. 4 í skýrslunni og kort 3). Ætlunin er að forma námusvæðið í reglulega hringi eða sporbauga án þess að þetta sé gert með einhvern ákveðinn tilgang í huga. Náttúrufræðistofnun telur mun edlilegra að gengið verði frá svæðinu þannig að það sé óreglulegt eins og umhverfið. Hins vegar er tekið undir hugmyndir um að það verði látið gróa upp af sjálfu sér (sbr. tillögur um náttúrulega framvindu gróðurs á bls. 10). Þessum ferli mætti hraða með því að loka jarðvegssárunum með svipuðum gróðri og finnst í nágrenninu. Mosagróður er mjög áberandi umhverfis Óbrinnishóla og mætti til dæmis hugsa sér að færa mosapúfur inn á hið raskaða svæði. Einnig mætti græða upp sárin með völdum háplöntutegundum sem vaxa í nágrenninu en lagst er gegn því að sáð verði einhverjum óskilgreindum grastegundum í sárin (sbr. hugmynd á bls. 13). Hafa þarf samráð við kunnáttumenn til þess að ráðleggja um hvernig eigi að standa

að uppgræðslunni. Raunar þarf ekki nauðsynlega að loka sárunum í flýti því á þessu hraunasvæði er engin hættu á uppblæstri.“

Leitað var umsagnar **Vegagerðarinnar** með bréfi, dags. 4. mars 1998 og barst umsögn með bréfi, dags. 13. mars 1998. Þar segir m.a.:

„Í bréfi okkar frá 03. 10. 1997, sem birt er í viðauka skýrslunnar var farið fram á lítilsháttar breytingar á fláa við veg vegna öryggis umferðar.

Á korti nr. 3 kemur fram að orðið er við þessari beiðni.

Lagfæring á námunum er tvímælalaust til bóta hvað varðar útlit frá veginum og við gerum ekki frekari athugasemdir við framkvæmdina.“

Kynning var send til **Þjóðminjasafns Íslands** með bréfi, dags. 26. febrúar 1998 og barst svar við henni með bréfi, dags. 8. apríl 1998. Þar segir m.a.:

„Þjóðminjasafn Íslands telur að í frummatsskýrslu um umhverfisáhrif ofangreindrar framkvæmda sé gerð nægileg grein fyrir áhrifum hennar með tilliti til varðveislu fornleifa og menningarminjar. Þjóðminjasafn Íslands gerir ekki athugasemd við fyrirhugaða framkvæmd enda verður ekki séð að hún stefni þekktum menningarminjum í hættu.“

Allar umsagnir voru sendar **Hafnarfjarðarbæ**. Óskað var sérstaklega eftir sérstakelga eftir svörum við umsögnum Hollustuverndar ríkisins og Náttúruverndar ríkisins með bréfi, dags. 7. apríl 1998.

Svar barst frá **Bæjarskipulagi Hafnarfjarðar**, dags. 16. apríl 1998. Þar segir m.a.:

„Hollustuvernd ríkisins bendir á gera þurfi grein fyrir aðstöðu vegna áfyllingar olíu á tæki.

Einnig að meta skuli umferðaraukningu vegna flutninga frá námunni svo og hávaðamengun við næstu íbúðabyggð.

Áhersla verður lögð á það við þann verktaka sem kemur til með að vinna við efnisvinnsluna að hann fari eftir þeim öryggisreglum sem gilda á iðnaðarsvæðum gagnvart spilliefnum og öðrum umhverfismálum, eðlilegt er að þessar öryggisreglur gildi almennt yfir námasvæði.

Mat á aukinni umferð vegna flutnings efnis frá námunni er óveruleg, þar að leiðir er hávaðamengun vegna umferðaraukningar við næstu íbúðahús sömuleiðis óveruleg.

Náttúruvernd ríkisins kom með ábendingar og gerir athugasemdir við eftirfarandi atriði:

- 1. óljóst hvaða svæði eru frágangssvæði*
- 2. eingöngu verði unnið á þegar röskuðu svæði*
- 3. lagst gegn geometrískum formum í náttúrulandslagi*

4. náttúruleg framvinda með hjálp
5. eftirlitsráðgjafi á vegum Náttúruverndar
 1. Í skýrslunni er talað um að ganga eigi frá svæðinu og er þá átt við vinnslusvæðin öll. Það er að fjarlægja laust efni og fylla í holur. Það sem sýnt er með grænum lit á korti nr. 2 og 3 eru sjálf efnistökusvæðin. Ábendingin um að vestan við svæði nr. 1 og 2 sé raskað land er tekin til greina og fylgir nýtt og breytt kort hér með.
 2. Á því korti sem fylgir hér með hefur verið bætt inn mörkum raskað og óraskaðs lands. Rask á mosapembu er óhjákvæmilegt þar sem hér er um að ræða efnistöku. Reynt hefur verið að halda raskinu í algjöru lágmarki og er það aðeins á tiltölulega litlu svæði á vestanverðu vinnslusvæði 3.
 3. Það er ekki markmið með geometriskri landformun að mynda bratta barma né að skapa slysaheittu. Eins og kemur fram í skýrslunni er bent á að hönnunartillögurnar eru til viðmiðunar og að við landmótunina megi gera ráð fyrir að sumstaðar þurfi að “leika af fingrum fram frekar en að einblína á hæðarlínur á teikningum til að betur megi fara og koma í veg fyrir hættur”. Náttúruvernd ríkisins kemur inn á að landformun þessi sé ekki í takt við stefnu umhverfisnefndar Hafnarfjarðar. Bent skal á það að umhverfisnefnd samþykkti tillögurnar á fundi sínum þann 26. feb. '97 og hefur ekki gert athugasemdir við þær á þeim fundum sem málin hafa verið til umfjöllunar eftir það. Hvað varðar það að hringar og sporbaugar skeri sig úr umhverfinu er auðvitað rétt. Allt rask í óhreyfðu hrauni sker sig úr og af hverju ekki að undirstrika það, í stað þess að reyna að líkja eftir náttúrunni á auðmjúkan hátt sem alltaf er dæmt til að mistakast.
 4. Eins og fram kemur í skýrslunni er ætlast til að náttúruleg framvinda gróðurs eigi sér stað á svæðinu. Einnig er sagt að hugsast gæti að sá grasi í botna balanna til að auka notagildi þeirra. Þetta er eitthvað sem þyrfti að skoða á seinni stigum. Náttúruvernd ríkisins bendir á möguleika til að dreifa mosa til að flýta fyrir “náttúrulegri” framvindu gróðurs á röskuðu svæði. Sú tillaga vekur upp spurningu um hvað réttlætir það að rífa upp mosa á einu landsvæði til að dreifa honum annað, mynda sár, við að reyna að græða sár? Ekki er hafin ræktun á mosa til dreifingar og því ekki hægt að taka undir svona aðgerðir.
 5. Það er sjálfsagt mál að heimila eftirlitsráðgjafa Náttúruverndar ríkisins á Suðvesturlandi að fylgjast með efnistökunni fyrir hönd náttúruverndar. Aðgangur að vinnslusvæðinu mun að sjálfsögðu verða heimilaður aðilum á vegum náttúruverndar svo og munu þeir eiga greiðan aðgang að öllum þeim upplýsingum er varða efnisvinnsluna.“

Allar umsagnir liggja frammi hjá Skipulagsstofnun þar til kærufrestur er liðinn.

3. ATHUGASEMDIR

Engar athugasemdir bárust á kynningartíma.

4. UMHVERFISÁHRIF EFNISTÖKU Í ÓBRINNISHÓLUM

Framkvæmdin sem hér er kynnt er efnistaka í Óbrinnishólum, sem eru leifar gjallgíga í Óbrinnishólabruna, í upplandi Hafnarfjarðar. Fyrirhugað er að vinna 250 - 280 þús. m³ af jarðefnum úr námunni sem hefur verið í notkun allt frá árinu 1960. Áður en námuvinnsla hófst voru nokkrir gjallgígar á svæðinu. Um skeið var svæðið notað til skotæfinga og eru ýmsar menjar þess á staðnum svo sem grunnar af skúrum, skothylki og brotnar leirdúfur.

Framkvæmdartími er áætlaður fimm ár og mun efnistöku ljúka með frágangi á svæðinu. Námusvæðinu er skipt niður í þrjá áfanga og skal einungis unnið í einum áfanga hverju sinni.

4.1 ÁHRIF Á LANDSLAG

Í frummatsskýrslunni kemur fram að búið er að raska öllu svæðinu. Ekkert er eftir af upprunalegum landformum og því verður að miða við núverandi ástand. Landslag mun að loknum frágangi verða manngert og til að undirstrika það er gert ráð fyrir að forma hluta svæðisins í reglulega hringi eða sporbauga.

Náttúruvernd ríkisins telur óljóst í frummatsskýrslunni hvort ganga eigi frá öllu svæðinu eða aðeins tilteknum hlutum þess. Bendir stofnunin á að raskað land sem ganga þarf frá er einnig utan þess svæðis sem sýnt er á korti sem vinnslusvæði 1 og 2. Einnig er lögð áhersla á að hrófla ekki við óröskuðu landi sem lendir innan vinnslusvæðanna.

Samkvæmt svörum Bæjarskipulags Hafnarfjarðar verður gengið frá öllu því svæði sem merkt er sem vinnslusvæði í matsskýrslunni. Svæði nr. 1 og 2 hafa verið stækkuð með tilliti til ábendinga Náttúruverndar ríkisins. Svæði til efnistöku eru afmörkuð með lit á uppdráttum og innan þeirra er nánast ekkert óraskað land.

Náttúruvernd ríkisins telur að áformuð landmótun á efnistökusvæðunum skapi slyshættu vegna brattrar barma og verði til þess að vinnslusvæðið skeri sig úr umhverfinu. Þannig frágangur sé ekki í samræmi við stefnu umhverfisnefndar Hafnarfjarðar. Stofnunin leggur til að fyllt verði í djúpar gryfjur á námusvæðinu með úrkastsefni og lausu efni sem er á vinnslusvæðinu og haft verði samráð við hana vegna frágangs. Náttúrufræðistofnun Íslands telur eðlilegt að gengið verði frá svæðinu þannig að það sé óreglulegt eins og umhverfið.

Í svari Bæjarskipulags Hafnarfjarðar kemur fram að hönnunartillögur um landnotkun á námusvæðinu eru til viðmiðunar. Bent er á að allt rask í ósnortnu landi sé áberandi og tillaga um frágang efnisvinnslusvæðanna sé gerð til að undirstrika að svæðin eru manngerð. Einnig kemur fram að umhverfisnefnd Hafnarfjarðar hafi samþykkt hönnunartillögurnar og ekki gert frekari athugasemdir við þær.

4.2 ÁHRIF Á GRUNNVATN

Samkvæmt frummatsskýrslu eru að a.m.k. 25 metrar niður á grunnvatn í dýpsta hluta námunnar. Þótt gjallið sé mjög lekt og úrkoma hripi strax niður er námuvinnslan ekki talin hafa áhrif á grunnvatnið. Svæðið er hins vegar á grannsvæði vatnsverndar í gildandi aðalskipulagi. Fyrir liggur samþykkt tillaga um umgengni og framkvæmdir á verndarsvæði vatnsbólá. Samþykktin tekur m.a. til framkvæmda á grannsvæðum.

Hollustuvernd ríkisins bendir á að skilgreina þurfi aðstöðu til áfyllingar fyrir olú á tæki. Náttúrufræðistofnun Íslands bendir á að vegna þess hve hraunið er lekt þurfi að gæta að því að spilliefni, svo sem frá vinnuvélum, komist ekki út í umhverfið og gera kröfur um mengunarvarnir í starfsleyfi.

Bæjarskipulag Hafnarfjarðar svarar því til að áhersla verði lögð á það við verktaka að hann fari eftir öllum öryggisreglum sem gilda á iðnaðarsvæðum gagnvart spilliefnum og öðrum umhverfismálum.

4.3 ÁHRIF Á GRÓÐUR

Samkvæmt frummatsskýrslu mun framkvæmdin ekki hafa áhrif á gróður þar sem svæðið er nánast ógróið. Gert er ráð fyrir náttúrulegri framvindu gróðurs að efnisvinnslu lokinni en bent á að sá megi grasfræi í botn dýpstu efnistökgryfjanna.

Náttúruvernd ríkisins leggst gegn sáningu grasfræs í botn gryfjanna sem leiði til þess að svæðið skeri sig úr umhverfinu og leggur til að skoðaður verði sá möguleiki að dreifa mosa til að flýta fyrir “náttúrulegri” framvindu gróðurs. Náttúrufræðistofnun Íslands tekur undir hugmyndir um að láta svæðið gróa upp af sjálfu sér en því ferli megi hraða með því að loka jarðvegssárum með svipuðum gróðri og vex í nágrenninu, t.d. með tilflutningi á mosapúfum.

Bæjarskipulag Hafnarfjarðar bendir á að ætlast sé til að náttúruleg framvinda gróðurs eigi sér stað á svæðinu og sáning grasfræs í botn gryfjanna sé aðeins möguleiki til skoðunar síðar. Dregið er í efa réttmæti þess að rífa upp mosa á einum stað til að færa á annan til að flýta fyrir gróðurframvindu á röskuðum svæðum.

4.4 ÁHRIF Á LANDNOTKUN

Samkvæmt frummatsskýrslu verður nokkur aukning á hávaða í næsta nágrenni námusvæðisins meðan á vinnslu stendur svo og lítillaga vegna umferðar flutningabíla. Bent er á að einhver hávaði verði við útskipun sem líklega verður frá Hafnarfjarðahöfn þar sem skipað er út efni úr Undirhlíðanámu.

Hollustuvernd ríkisins bendir á að meta þurfi umferðaraukningu vegna flutninga frá námunni miðað við þá umferð sem fyrir er. Verði sú aukningin mikil þurfi að meta hávaða við næstu íbúðarhús.

Bæjarskipulag Hafnarfjarðar telur umferðaraukningu vera óverulega og þar með hávaðaáhrif af hennar völdum.

Bláfjallavegur liggur um námusvæðið og gerir Vegagerðin ekki athugasemdir við framkvæmdina.

4.5 ÁHRIF Á MENNINGARMINJAR

Framkvæmdin mun ekki hafa áhrif á menningarminjar.

4.6 SKIPULAG

Samkvæmt Aðalskipulagi Hafnarfjarðar 1995-2015 er svæðið á grannsvæði vatnsbóla. Skal öll starfsemi á grannsvæðum vera undir ströngu eftirliti skipulags-, byggingar- og heilbrigðisyfirvalda. Í greinagerð um aðalskipulag Hafnarfjarðar er vísað til tillögu um vatnsvernd á höfuðborgarsvæðinu þar sem í 12 gr. er tekið fram að vegagerð og aðrar verklegar framkvæmdir á grannsvæðum séu háðar leyfi heilbrigðisyfirvalda á hverju svæði.

Skipulagsstofnun bendir á að framkvæmdin er háð framkvæmdarleyfi samkvæmt 27. gr skipulags- og byggingarlaga nr 73/1997 m.s.b..

5. NIÐURSTAÐA SKIPULAGSSTJÓRA RÍKISINS

Tilgangur framkvæmdarinnar er að ljúka efnistöku í Óbrinnishólum og ganga frá námusvæðinu á viðunandi hátt.

Áður en námuvinnsla hófst voru nokkrir gjallgígar á svæðinu en í stað þeirra eru þar nú þrjár djúpar, áberandi gryfjur. Efnið sem nú er áformað að vinna á svæðinu er í börmum gryfjanna. Að vinnslu lokinni er gert ráð fyrir að gryfjurnar verði jafn djúpar, en víðari og barmar ekki eins brattir og nú er. Á öðrum hlutum námusvæðisins er ekki gert ráð fyrir að til falli verulegt magn af efni til flutnings af svæðinu heldur verði það nýtt til frágangs og landmótunar.

Það er mat Skipulagsstofnunar að nokkuð óljóst sé hvernig eigi að ganga frá námusvæðinu en viðunandi frágangur þess, samhliða efnistöku, er tilgangur framkvæmdarinnar. Nauðsynlegt er að ganga frá öllu því svæði sem þegar hefur verið raskað á vinnslusvæðunum þremur, með fullnaðarfrágangi hvers áfanga áður en byrjað er á þeim næsta. Gjallnám verður einungis á landi sem er sérstaklega afmarkað sem efnistökusvæði á uppdrætti (með gráum/grænum lit). Við efnistöku og frágang verði þess gætt að gryfjur sem fyrir eru verði ekki dýpkaðar, barmar þeirra hafðir aflíðandi svo ekki skapist slyshætta og ekki verði myndaðar nýjar lægðir. Í lokin verði leitast við að grynka áberandi gryfjur með úrkastsefni og leitast við að halda ákveðinni óreglu í útliti svæðisins til samræmis við umhverfið.

Tekið er undir þau sjónarmið að stuðla beri að náttúrulegri framvindu gróðurs á svæðinu. Við frágang vinnslusvæðanna verði tekið mið af gróðri í nágrenninu. Einnig ber að huga að því hvar sjálfgræðsla gróðurs er hafin og gera ráðstafanir til þess að skerða hann sem minnst. Ekki verði hróflað við óröskuðu svæði með þeirri undantekningu sem fram kemur í frummatsskýrslu, þar sem gert er ráð fyrir að farið sé lítillega inn á óraskað hraun í vesturhorni vinnslusvæðis 3. Áður skal fjarlægja allan gróður af því svæði og flytja inn á frágengin vinnslusvæði 1 og 2.

Haft skal samráð við Náttúruvernd ríkisins um jarðefnisnám og frágang á námu-svæðinu.

Áhrif framkvæmdarinnar á aðra landnotkun eru talin ásættanleg. Tiltölulega staðbundinn hávaði verður frá vinnslu námunnar. Verði jarðefnum úr námunni að einhverju leyti skipað út um Hafnarfjarðarhöfn mun umferð flutningabíla valda auknum hávaða í nánd við megin flutningaleið í gegnum Hafnarfjarðarbæ.

Á grundvelli frummatsskýrslu Hafnarfjarðarbæjar, umsagna og svara Bæjarskipulags Hafnarfjarðar við þeim, er það mat skipulagstjóra ríkisins, að uppfylltum skilyrðum, að fyrirhuguð efnistaka í Óbrinnishólum hafi ekki í för með sér umtalsverð áhrif á umhverfi, náttúruauðlindir eða samfélag.

6. ÚRSKURÐARORÐ

Með vísun til 8. greinar laga um mat á umhverfisáhrifum nr. 63/1993 hefur skipulagsstjóri ríkisins farið yfir þau gögn sem lögð voru fram af hálfu framkvæmdaraðila við tilkynningu, ásamt umsögnum og svörum framkvæmdaraðila við þeim.

Með vísun til umfjöllunar í 5. kafla þessa úrskurðar er fallist á fyrirhugaða efnistöku í Óbrinnishólum eins og henni er lýst í framlagðri frummatsskýrslu með eftirfarandi skilyrðum:

1. Gryfjur verði ekki dýpkaðar og barmar þeirra hafðir aflíðandi svo ekki skapist slysaætta né heldur myndaðar nýjar lægðir við efnisvinnslu.
2. Gengið verði frá hverju vinnslusvæði, sbr. uppdrætti í bréfi Bæjarskipulags Hafnarfjarðar dags. 16. apríl 1998, áður en vinnsla hefst á því næsta.
3. Samráð verði haft við Náttúruvernd ríkisins um jarðefnisnám og frágang á námu-svæðinu.

7. KÆRUFRESTUR

Samkvæmt 14. grein laga nr. 63/1993 má kæra úrskurð skipulagsstjóra ríkisins til umhverfisráðherra. Kærufrestur er til 3. júní 1998.

Reykjavík, 28. apríl 1998

Stefán Thors

Hólmfríður Sigurðardóttir